

A javasoltan felsőoktatási *tankönyvként* kiadott terjedelmes, jól megírt, kerekén 50 táblázattal, 140 ábrával, színes fotókkal illusztrált műről már bevezetőként elmondható, hogy egyúttal színvonalas *kézikönyvnek* is minősíthető.

A címmegyeiden olvasható, hogy STEFANOVITS Pál Talajtan c. 1996-ban megjelent könyve negyedik kiadásának átdolgozott, bővített változata, s bár e kötet terjedelme feléne is Ő a szerzője, FILEP György és FÜLEKY György professzorok személyében jeles társszerzőkkel dolgozott együtt, sőt – a tartalomjegyzékből tudhatóan – a rövid irodalomjegyzéket megelőző utolsó, 21. fejezetben MICHÉLI Erika, a GATE érdemdús oktatója összegzi és mutatja be a FAO világtérképet és osztályozási rendszert.

E sorok írója *geográfusként* gyakran hangoztatja, hogy a földi szférák, a tájalkotó tényezők közül a *talaj az, amelyben valamennyi természeti, s egyre inkább társadalmi és gazdasági tényező egyenkénti és együttes hatása a legjobban tükröződik*, helyről–helyre, időről–időre eltérő mértékben, de mindenkor kulcs egyéb tényezők–folyamatok fejlődésmenetének, változásainak kinyomozásához, megértéséhez, sőt hatásuk előrejelzéséhez is. Ezért vett és vesz részt hagyományosan sok geográfus – többen éppen STEFANOVITS akadémikus, ill. szerzőtársai tanítványaként – talajtani képzésben, elméleti és gyakorlati ismeretek elsajátításában, sőt a szerencsésebbek talajtani–talajföldrajzi kutatásban is (mint pl. valaha e sorok írója).

A célszerű és gyümölcsöző *együtműködés és egymásrautaltság* is mondatja tehát itt és most velem, hogy számunkra is nagyon fontos ismereteket tartalmazó művel *gazdagodott a szakirodalom*.

Széles tematikájú felépítésében a talaj fogalma, a talajtan tárgya, feladata és felosztása tárgykörű alapkérdések tisztázása után olvashatunk a könyvben a talaj ásványi alkotórészeiről, a talajképző tényezőkről, a kőzet aprózódásáról, a talajban lévő és ható élő szervezetekről, szerves anyagokról, a talaj kémiai és fizikai tulajdonságairól, a növények talajban fellelhető tápanyagairól, makro- és mikroelemekről.

Részletesebben tartalmazza a mű a talajképződési folyamatok bemutatását, tömören a talajok genetikai osztályozását, annak rendszerét. Ez utóbbi az alapja a geo-gráfusok különös érdeklődésére is számot tartó legterjedelmesebb fejezet témájának, amely a „*Főtípusok, típusok, altípusok*” címen sorra veszi és jellemzi a hazánkban ismert és kutatott, főként pedig hasznosított, mezőgazdasági termelésünk alapjaiként funkcionáló talajainkat.

Ezt követi a *talajpusztulást*, a geográfusok által is régóta kutatott–vizsgált talajeróziót magában foglaló talajdegradáció, talajromlás c. témakör, a vízerózió és szélerózió problémaköre. Ez valóban *komplex* földtudományi, földrajzi, egyúttal agrártudományi, s egyben alap- és alkalmazott tudományi feladat. Joggal mondjuk: a recens, különösen az antropogén felszínfejlődés mint geomorfológiai folyamat egzakt megismerésének kézen fekvő kulcsa, közvetlen megnyilvánulása a *talajerózió* érzékelésnyomon követése. S ebben a problémakörben nagyon gyakran találkoztunk, sőt *dolgoztunk együtt* talajtanosok és geográfusok.

A talajjavítást, a talajszennyeződést, talajtisztítást, az öntözés talajtani vonatkozásait, a víz- és a szélerózió elleni védekezést tárgyaló fejezetek után ugyancsak geográfiai érdeklődésre számot tartó, sőt kitűnő földrajzi szemlélettel megírt, regionális nézőpontú és tárgykörű terjedelmes fejezetben *hazai tájaink talajviszonyainak* tárgyalására kerül sor. 6 nagy-, ezeken belül 35 középtájunk egyenkénti jellemzése összetett, lényegre törő, alapos munka.

Befejezésül talajminőségi kérdésekkel, talajtermékenységgel s a különböző időkben és módszerekkel megkísérelt, viták során érlelt földértékelési eljárásokkal foglalkozik a kötet; nem elhanyagolható szintézis a talajtan hazai fejlődésének áttekintése, e méltán nemzetközi színvonalú és híri szakterület eredményeinek, irányzatainak tudománytörténeti összegzése.

A záró fejezet a már említett, egyre inkább időszerű és alkalmazandó FAO osztályozási rendszerrel foglalkozik. A röviden bemutatott jelentős szakmai mű szerzői – a korábbi alapmunkák eredményeit is sikeresen összegezve, azokra építve – valóban hiányt is pótolva olyan *opust* alkottak, amely *széles tudományos szakterületet gazdagít, nemzetgazdasági gyakorlatot, oktatást szolgál*, s ezen belül joggal tart igényt geográfusok, kutatók és oktatók érdeklődésére egyaránt.

MAROSI SÁNDOR